

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра іноземних мов

Є.І.СІНЧЕНКО

Вводно-фонетичний курс французької мови

Методичні рекомендації з вивчення французької мови

Луцьк – 2011

УДК 811.133.1:371.214.114
ББК 81.471.1-923 С 38

Рекомендовано до друку вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № від)

Рецензенти :

Карпчук Н.П. - кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжнародної інформації Волинського національного університету імені Лесі Українки,

Книш Т.В. - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов та перекладу Луцького інституту розвитку людини "Україна"

Сінченко Євгенія Іванівна. Вводно-фонетичний курс французької мови: Метод. рек. з вивчення французької мови. Луцьк, 2011. - 52 с.

Подано вводно-фонетичний курс французької мови, правила читання, основи граматики та система вправ для закріплення фонетичного, лексичного та граматичного матеріалу.

УДК 811.133.1:371.214.114
ББК 81.471.1-923 С 38
© Сінченко Є.І., 2011 ©
Волинський національний
університет імені Лесі Українки

Пояснювальна записка

Методичні рекомендації містять вісім уроків ввідно-фонетичного курсу французької мови, що знайомлять із основними правилами вимови звуків, читання та інтонування французького речення. Паралельно подається лексичний та граматичний матеріал і вправи для його закріплення, таблиця відмінювання найбільш вживаних неправильних дієслів III групи та французькі прислів'я, що сприятимуть тренуванню вимови, автоматизації правил читання, граматики та загального розвитку в цілому.

Пропонується для усіх, хто вивчає французьку мову під керівництвом викладача, або ж самостійно.

Загальні відомості

Вступ

Французька мова належить до мов романської групи поряд із італійською, іспанською, португальською, румунською та молдавською, основою для розвитку яких послужила древня латинь. Отож між ними прослідковуються численні спільні риси, що сприяє їх засвоєнню і полегшує розуміння. Разом із тим, лінгвісти відмічають, що у французькій та англійській мовах 70% лексичного запасу мають спільне походження.

Французька мова є мовою аналітичною, тобто граматичні значення у ній передаються частіш за усе за допомогою граматичних слів (артиклів, допоміжних слів тощо, а не за допомогою закінчень як це притаманне, наприклад, українській мові).

Французький алфавіт

літера	назва літери	літера	назва літери	літера	назва літери
Aa	a	Jj	ʒi	Ss	ɛs
Bb	be	Kk	ka	Tt	te
Cc	se	Ll	ɛl	Uu	y
Dd	de	Mm	ɛm	Vv	ve
Ee	ə	Nn	ɛn	Ww	dubl-ve
Ff	ɛf	Oo	o	Xx	iks
Gg	ʒe	Pp	pe	Yy	i-grɛk
Hh	aʃ	Qq	ky	Zz	zɛd
Ii	i	Rr	ɛr		

Основні характеристики французьких голосних

Французькі голосні характеризуються великою напруженістю артикуляції, чіткістю вимови у будь-якому положенні. Вони ніколи не оглушуються і практично не пом'якшуються. Лише звуки [k] та [g] у положенні перед [a] переднього ряду пом'якшуються, наприклад: sage, gare.

Щоб полегшити опанування вимовою французьких голосних, слід пам'ятати про їх наступні основні характеристики:

Французькі голосні бувають відкритими та закритими. Закриті голосні вимовляються із максимально розтягнутими та сильно

напруженими куточками губ. При вимові відкритих голосних губи займають вільне положення.

Голосні бувають округленими (губними, лабіалізованими) та неокругленими (негубними, нелабіалізованими). Округлені вимовляються із значним округленням губ (так як ми це робимо при вимові українського голосного о).

Французька мова має чисті та носові голосні. Останні вимовляються із використанням носової порожнини як органа мовлення (при їх вимові повітря виходить через носову порожнину). Носова голосна – це літери а, е, і, о, у перед приголосними m, n у кінці слова та всередині перед приголосним. Якщо ж після вказаного поєднання голосного та приголосного слідує голосний, або ж приголосний m чи n подвоюється, то носовий призвук зникає. Наприклад, ми вимовлятимемо носовий у слові an та antichambre та чистий у словах année та rapata.

Літературне мовлення дотримується розмежування голосних на голосні переднього та заднього ряду. Ця класифікація базується на положенні язика відносно альвеол нижніх зубів (якщо язик притискається до них, ми отримуємо звук переднього ряду. Якщо ж язик максимально відтягнутий від альвеол, голосний буде заднього ряду). Зауважимо, у сучасній французькій мові ця різниця зникає на користь голосних середнього ряду, що характерне, наприклад, для української мови.

Основні характеристики французьких приголосних

Французькі приголосні вимовляються дуже чітко у будь-якому положенні. Наприклад, в українському слові гараж кінцевий приголосний ж ми вимовляємо як ш. У французькому ж garage він вимовляється так само чітко як і на початку слова, наприклад: geste. Якщо французьке слово закінчується на приголосний, то розмикання відбувається на голосний ə лабіалізований.

Правила читання

У французькій мові існують правила читання, опанування якими звільняє від необхідності використання транскрипції. Функція останньої є допоміжною. До неї звертаються лише у тих випадках, коли слово вимовляється не за правилами.

При читанні слід враховувати наступні особливості:

Один і той же звук може передаватися різними літерами та їх сполученнями. Наприклад, звук [k] може передаватися літерами c, k та q ; [o] – o, au, eau, ô .

Одна і та ж літера може передавати різні звуки. Наприклад, e може передавати відкритий, закритий, лабіалізований та носовий звуки.

Цілий ряд літер у певному положенні не читається. Так, наприклад, e в кінці слова завжди є німим: madame. Але це правило не стосується односкладових слів, де e в кінцевій позиції вимовляється, причому як лабіалізований звук: je, te, se.

Кінцеве s теж, за рідкими винятками, не вимовляється. Воно німе у слові ananas проте вимовляється у слові Agnès.

Кінцеві es також у більшості випадків не вимовляються, наприклад: bananes, але e вимовляється, якщо слово односкладове, наприклад: les, mes, tes.

Літера h у французькій мові ніколи не вимовляється. Проте слід пам'ятати про те, що вона зустрічається у словах латинського походження, наприклад, у слові homme чи hôtel та словах германського походження, у яких вона вимовляється із придином, наприклад: англійське hall чи німецьке hetman. Називаючись, відповідно, власне німими чи придиновим, h завжди є німим, але його природа та походження впливає на ряд його граматичних характеристик, про що мова йтиме у відповідних розділах.

Більшість французьких приголосних у кінцевій позиції не вимовляються. Слід пам'ятати, що лише два вимовляються завжди: f та l , наприклад: actif, bal.

Два приголосних можуть вимовлятися, або ж ні залежно від положення. Так кінцевий приголосний r не вимовляється, якщо йому передуює голосний e, наприклад parler, aimer. Тут є кілька винятків, які слід запам'ятати: mer, amer, hiver, cher. У них кінцевий приголосний вимовляється. Кінцевий r вимовлятиметься, якщо перед ним вживатиметься інший, ніж e голосний. Наприклад: fleur, tir, bar, tour.

C не вимовляється після носового: banc (окрім donc), але завжди вимовляється після чистого голосного: avec.

Літера c не вимовляється після носових (крім donc), наприклад: banc. В інших випадках вона вимовляється: avec.

Якщо слово закінчується на два приголосні, то обидва вони не вимовляються (згідно із загальними правилами), наприклад: grands.

Це не стосується слів запозичених із англійської мови, де обидві кінцеві приголосні вимовляються: direct.

Іноді літера може не вимовлятися у середині слова. Так, наприклад, літера l у слові fils, p у слові sept.

У мовному потоці деякі французькі приголосні, що зазвичай є німими, починають вимовлятися. Про це піде мова у наступному розділі.

Наголос, ритмічна група та зв'язування сліву мовному потоці

Французькі слова мають фіксований наголос. Наголошується лише кінцевий склад слова. Причому, якщо повнозначне слово супроводжується службовими словами, незалежно від того, вживається вони перед цим повнозначним словом чи після нього, наголос падатиме на кінцевий склад останнього слова. Ця група слів (повнозначне та його службові) сприймається як єдине ціле в лексичному та граматичному плані і називається ритмічною групою. Ритмічною вона називається саме тому, що містить один спільний наголос.

Французькі слова зазвичай не є довгими. Практична більшість із них містять один-два склади. Якщо ж слово довге, містить чотири-п'ять складів, або ж сама ритмічна група є розвинутою, то слід робити додатковий наголос, який зазвичай падає на непарний від кінця слова склад і завжди є слабкішими від кінцевого наголошеного складу.

Для французької мови характерний швидкий темп мовлення, внаслідок чого у мовному потоці французькі слова вимовляються зливо, між ними рідко робляться паузи. У реченні всі слова, що починаються із голосного або h-німого приєднуюватимуться до попередніх слів, що закінчуватимуться на голосний чи приголосний, який вимовляється (за загальними правилами). Так речення Il a une amie прозвучить як одне ціле: Paunamie.

У межах однієї ритмічної групи зазвичай німі кінцеві приголосні починають вимовлятися, наприклад у слові sont кінцеве t за правилами німе, а у складі однієї ритмічної групи воно вимовлятиметься: Elles sont Anglaises. При цьому декотрі із них міняють свою вимову, звучання. d вимовляється як [t], f як [v], а s та x як [z] : grand homme, neuf ans, les amis, deux amis.

Довгота голосних

Французька мова має голосні короткі та подовжені. Це явище власне фонетичне, воно не впливає на лексичне значення слів, а лише полегшує їх вимову. Так подовженими є усі носові голосні та будь-яка голосна у кінцевому складі ритмічної групи перед приголосними [r, v, ʒ, z] та буквосполученням [vr].

Порядок слів

Порядок слів у французькому реченні фіксований, прямий. Підмет у розповідному реченні передує присудку. Додаток зазвичай розташовується після присудка. Головне слово розташовується першим, за ним слідує другорядне. Так, іменник частіш за усе розміщується перед прикметником (є ряд виключень), дієслово передує прислівнику.

Для питального речення характерний обернений порядок слів, так звана інверсія.

У сучасній французькій розмовній мові спостерігається тенденція до збереження прямого порядку слів, у тому числі і в питальному реченні.

Інтонація французького речення

Кінець кожної ритмічної групи, незалежно від комунікативного типу речення, супроводжується незначним піднесенням тону голосу, у той час як у кінці розповідного речення тон голосу відчутно знижується. У питальному реченні, що не містить питального слова, тон голосу у його кінці сильно підвищується. Якщо ж речення містить питальне слово, найвище підняття тону голосу відбуватиметься саме на ньому, а кінець речення буде характеризуватися меншим, але все ж таки підйомом тону голосу.

Разом з тим, у французькій мові, як і у будь-якій іншій, можлива інтонація логічного виділення будь-якого члена речення.

Вводно-фонетичний курс

Урок 1

Звуки [a, ǎ, f, v, ʃ, ʒ, l, r]

Звук [a] – передного ряду, відкритий

написання	позиція	приклади
-----------	---------	----------

a à	початок слова, середина чи кінець, за винятком позицій перед m,n та у кінці слова перед [z] , в закінченнях -as, -asse та â , де вказана літера вимовляється як найбільш відкритий звук заднього ряду (tâche, gaz, las, lasse)*	caravane là
--------	---	----------------

Звук [ǎ] –носовий, заднього ряду

написання	позиція	приклади
an am en em	кінець слова, перед приголосним	divan lampe centre ensemble

Звук [f]

написання	позиція	приклади
f ph	завжди	vif photo

Звук [v]

написання	позиція	приклади
v w	завжди	vol wagon

Звук [ʃ]

написання	позиція	приклади
ch	практично завжди	cherche

Звук [ʒ]

написання	позиція	приклади
j g	завжди перед e, i, y (в інших випадках як [g], наприклад: gare, gris)	je, jambe geste, girafe, gymnaste

Звук [l] (вимовляється твердіше, ніж в українській мові.)

написання	позиція	приклади
l	завжди	lire

Звук [r] (вимовляється при допомозі вібрації маленького язичка).

написання	позиція	приклади
r	завжди	rire

* Нагадаємо, що різниця між відкритим та закритим звуком [a] у сучасній французькій мові стирається.

Вправа 1. Прочитайте наступні слова, пам'ятаючи правило про вимову літер e та s у кінці слова.

ma, ta, panama, bal, date, dame, rame, fade, malade, parade, madame, banane, jade, an, jante, jambe, branche, pas, bas, tas, mas, ananas; ange, lange, change.

Вправа 2. Вивчіть слова та перекладіть речення. Пам'ятайте, що у французькій мові існує чоловічий та жіночий рід іменника, який у більшості випадків не є мотивованим, а отже вимагає спеціального заучування. У словнику жіночий рід іменників позначається літерою f, а чоловічий – m.

Jean – Жан

mange – їсть

matan f – мама

dans – в, у, до (прийменник)

sa – його, її, своя

chambre f – кімната

papa m – тато

entre – заходить

1. Жан їсть.
2. Жан їсть у своїй кімнаті.
3. Мама їсть.
4. Мама їсть у своїй кімнаті.
5. Тато їсть.
6. Тато їсть у своїй кімнаті.
7. Жан входить до своєї кімнати.
8. Мама заходить до своєї кімнати.
9. Тато заходить до своєї кімнати.

Вправа 3. Розбийте речення на ритмічні групи. Позначте у транскрипції усі голосні звуки та зв'язування. Прочитайте його.

Papa entre dans sa chambre.

У реченнях, які ви переклали на французьку мову (впр. 2) зробіть те ж саме завдання. Прочитайте їх.

Урок 2

Звуки [ɛ̃, ɔ̃]

Звук [ɛ] – відкритий переднього ряду.

написання	позиція	приклади
è		mère
ê		tête
e	у закритому складі*	traverse
e	перед подвоєними приголосними	belle
et	у кінці слова	ballet
ai	завжди	paire
ei	завжди	beige
aî	завжди	paraître
es	дієслово être у другій особі однини	tu es
est	дієслово être у третій особі однини	il est, elle est

* Закритим називається склад, який закінчується на приголосний, що вимовляється. Відповідно відкритим вважається склад, що закінчується на голосний.

Звук [ɔ̃] – носовий середнього ряду.

написання	позиція	приклади
on om	кінець слова та перед приголосним	bon pompe

Правила читання

1. Подвоєні приголосні у слові зазвичай вимовляються як один звук: *belle*. Виняток становлять випадки, коли зустрічаються дві однакові літери, одна із яких є складовою префікса, а інша – основи слова, наприклад: *illégal*.

2. Літера *s* між двома голосними вимовляється як [z]: *rose*. Подвоєне *s* як [s]: *classe*.

3. Літера *s* перед *e, i, u* вимовляється як [s]: *cette, citron, cycle*. В інших випадках як [k]: *caravane*.

4. Літера *ç* вимовляється як [s]: *garçon*.

5. Літера *z* перед голосними вимовляється як [z]: *onze*.

6. Літера *s* у кінці слова вимовляється як [k]: *lac, sac*. Вона не вимовляється, якщо їй передує носовий, наприклад: *banс*. Але у слові *donс* *s* вимовляється як виняток.

7. Більшість французьких іменників та прикметників утворюють множину за допомогою додавання німого закінчення *s*: *chambre – chambres, blanche – blanches*.

Вправа 1. Прочитайте наступні слова.

Balle, malle, jarre, salle, chasse, natte, datte, père, Adèle, très, près, pelle, dette, selle, terre, parterre, lettre, serre, mettre, adresse, benne, baie, mais, chaise, chaire, aise, fraise, jamais, lac, sac, sec, grec, cravate, crabe, classe, Clavel, javel, perle, merle, Serge, grange, angle, gramme, graisse, Germaine, Seine, peine, reine, pleine, navet, jarret, ton, son, bon, don, raison, saison, chanson, charbon, jalon, onde, sonde, ronde, monde, monstre, bombe, pompe, trombe.

Вправа 2. Вивчіть слова, ознайомтеся із коментарями та перекладіть речення.

grande – велика, висока
elle – вона
française – французька
Française – французенка
belle – гарна
(elle) a – вона має
treize – тринадцять
an m – рік
avec – з, разом з
mère f – мати

madame f – пані
anglaise – англійська
Anglaise – англійка
pardon – вибачте
mon – мій
frère m – брат
maison f – будинок
blanche – біла
(elle) monte – піднімається
sombre – похмурий (-а), темний (-а)

Коментарі

1. У французькій мові дієслово-зв'язка être завжди вживається:
Tu es belle.
Elle est grande.

2. Elle є придієслівними, несаможитнім займенником. Він завжди утворює із дієсловом одну ритмічну групу.

Перекладіть:

1. Клер (Claire) висока.
2. Вона французенка.
3. Вона красива.
4. Вона зі своєю матір'ю.
5. Її мама англійка.
6. Вона у своїй кімнаті.
7. Вона заходить у свою кімнату.
8. Жан заходить у свій дім.
9. Його дім білий.
10. Жан піднімається у свою кімнату.
11. Його кімната темна.

Вправа 3. Розбийте наступні речення на ритмічні групи. Позначте зв'язування та довготу. Знайдіть звуки [ε] та [ō]. Прочитайте їх.

A) Claire est Française. Elle est belle. Elle a treize ans. Elle est avec sa mère. Sa mère, Madame Manet, est Anglaise.

B) Mon frère Jean entre dans sa maison. Sa maison est grande. Elle est belle. Elle est blanche. Jean monte dans sa chambre. Sa chambre est sombre.

Урок 3

Звуки [u, i]

Звук [u] – голосний заднього ряду.

написання	позиція	приклади
ou où	завжди	blouse, bonjour où

Звук [i] – голосний переднього ряду, закритий.

написання	позиція	приклади
i î y	завжди	il gîte rythme

Правила читання

1. Літера à завжди читається як [a]. Наголос ставиться лише для того, щоб лише розрізнити на письмі певні слова, наприклад: la – артикль та là – прислівник там ; à- прийменник та а – дієслово мати у третій особі однини, наприклад Elle а – вона має. Аналогічно слова ou та où відрізняються як сполучник або та прислівник де, куди. При цьому вони звучать абсолютно однаково.

2. Буквосполучення gn вимовляється як [ŋ]: campagne, Espagne.

3. Буквосполучення th читається як [t].

4. Буквосполучення ph читається як [f].

Вправа 1. Прочитайте наступні слова.

Là, jour, pour, tour, joujou, bijou, toujours, pyjama, pyramide, pyramidon, gare, groupe, mirage, garage, garagiste, gitane, argile, fragile, gypse, habile, halte, haltère, hanche, trahir, halle, hache, chant, dent, bavard, fond, argent, plafond, habit, habitant, Agathe, thème, menthe, mythe, rythme, phare, paraphe, phrase, paraphrase, clou, cave, caravane, carafe, cou, coucou, coulisse, concombre, banc, flanc.

Вправа 2. Вивчіть слова, ознайомтеся із коментарями та перекладіть речення.

bonjour – доброго дня
(il) cherche – він шукає
partout – усюди

blanc – білий
charmant,- е – чарівний, -а
petit,- е – маленький,-а

(il) trouve – він знаходить	blond,- e – білявий, -a
cour f – двір	(il) habite – він живе, мешкає
(il) joue – він грається	à – прийменник в, до, у
son – його, її, свій	Paris – Париж
chat m – кіт	père m – батько
content,-e – задоволений, -a	journal m – газета
il – він	(il) lit – він читає
français – французький	très – дуже
Français – француз	vite – швидко
Toulouse – Тулуза	(il) aime – він любить
ami –e – друг, подруга	lire – читати
(il) ouvre – він відчиняє, відкриває	

Коментарі

1. У французькій мові прислівник зазвичай розташовується після дієслова: Il lit vite.

2. La – означений артикль однини жіночого роду: la maison, la chambre.

3. Більша кількість французьких прикметників утворюють жіночий рід за допомогою закінчення e, яке додається до прикметника чоловічого роду: petit – petite. Якщо ж прикметник чоловічого роду сам має закінчення e, його форма жіночого роду не міняється, наприклад rouge – червоний та червона. Бувають і особливі випадки, коли форму жіночого роду слід запам'ятовувати через брак правил, наприклад blanc – білий, blanche – біла.

Перекладіть:

1. Наталі (Nathalie) маленька. 2. Клер грає у дворі. 3. Марі (Marie) живе в Тулузі. 4. Її мати у дворі. 5. Наталі грається зі своєю матір'ю. 6. Клер білявка. 7. Марі задоволена.

Мішель (Michel) задоволений 9. Гастон (Gaston) маленький.

10. Мішель грається зі своїм другом. 11. Філіп (Philippe) відкриває свою газету. 12. Мішель читає дуже швидко. 13. Гастон любить читати. 14. Мішель білявий. 15. Її кішка у дворі.

Вправа 3. Розбийте наступні речення на ритмічні групи. Позначте зв'язування та довготу. Знайдіть звуки [u] та [i]. Прочитайте їх.

1. Lili est Française. Elle est petite. Elle est blonde. Elle est charmante. Elle habite à Paris. Elle joue avec son père. Elle est contente.

2. Michel Perry est Français. Il est petit. Il est blond. Il habite à Toulouse. Il joue avec son ami Gaston. Il est content.

3. Mon frère Philippe est grand. Il est dans sa chambre. Il ouvre son journal. Il lit. Il lit très vite. Il aime lire.

4. Michel habite à Derby. Il est grand. Il est Anglais. Sa maison est grande. Sa mère est à la maison. Son père est à Paris.

5. Mon frère cherche partout son journal. Il trouve son journal dans sa chambre. Il lit.

Урок 4

Звуки [y, w]

Звук [y] – голосний переднього ряду. Органи мовлення займають положення аналогічне вимові [i], але губи сильно округляються.

написання	позиція	приклади
и	крім перед n та m, якщо після останніх немає голосного або їх	minute
û	подвоєння завжди	sûr

Звук [w] – напівголосний. Голосний [u] в позиції перед голосним вимовляється дуже коротко і утворює із ним один склад.

написання	позиція	приклади
ou	перед голосним	oui

Вправа 1. Прочитайте наступні слова.

Mur, pur, cure, tulipe, futur, tumulte, tube, habitude, sur, place, glace, trace, Grèce, cigare, cigarette, merci, acide, cidre, citron, circulaire, pharmacie, cycliste, cyclisme, cynisme, public, caduc, cube, cuvette, cubiste, culture, Gudul, guppy, gustatif, guttural.

Вправа 2. Вивчіть слова, ознайомтеся із коментарями та перекладіть речення.

merci – дякую

ton – твій, свій

C'est... – це є	mari m – чоловік
chaise f – стільчик	non – ні
table f – стіл	oui – так
montre f – годинник	(il) rentre – він повертається
rue f – вулиця	tard – пізно
usine f – завод	où – де, куди
douze – дванадцять	ta – твоя, своя
Nice – Ніцца	ma – моя, своя
ça – це (розмовне)	en – у, в
Il va – він іде, прямує	France f –
Франція	souvent –
Ça va ? – Як справи?	
часто	
Ça va. – Все в порядку, нормально	tante f – тітка

Коментарі

1. Une – неозначений артикль жіночого роду однини: une chaise, une rue.

2. Означений артикль la перед словом, що починається на голосний чи h-німий має скорочену форму l': la + usine → l'usine; la + amie → l'amie.

3. При вказівці на адресу спочатку вказується номер будинку, потім вулиця, номер квартири, індекс, місто, країна. Іменники вживаються без артиклів (так званий “телеграфічний стиль”). Не вживається також саме слово номер.

4. Прийменники à, dans та en можуть перекладатися на українську мову як в, у. При цьому, à має більш загальне значення (à la maison – вдома, додому); dans – в (всередині) (dans la maison – в будинку, в будинок); en вживається перед назвами країн жіночого роду (en France – у Франції, у Францію).

Перекладіть:

1. Дякую, Жюлі (Julie). 2. Люк Дюваль (Luc Duval) живе в будинку номер дванадцять по вулиці Дюпік (Dupic). У нього кімната. Його кімната маленька. 3. Твій чоловік вдома? – Ні, він на заводі. – Він повертається пізно? – Так, він повертається дуже пізно. 4. Де твоя мама? – Вона у Франції. – Вона часто їздить у Францію? – Так, у неї у Франції тьотя.

Вправа 3. Розбийте наступні речення на ритмічні групи. Позначте зв'язування та довготу. Знайдіть звуки [y] та [w]. Прочитайте їх.

A) C'est Luc Duval. Il habite douze, rue Dupic, à Nice. Il a une chambre. Sa chambre est petite.

B) Ma tante Alice Brunet habite rue Pascal, à Paris. Sa maison est grande. Alice est Française. Elle est charmante. Elle habite avec son père. Elle aime son père. Son père va souvent à Toulouse.

Вправа 4. Відновіть у діалогах відсутні елементи та перекладіть їх на французьку мову.

1. Доброго дня, ... – Доброго дня, ... – Де ...? – Вона ...

2. Де ...? – Він на заводі. – Він ... пізно? – Так, він повертається ...

3. Люк живе ...? – Так, він живе ... – У нього ...? – Так, у нього кімната. – Його кімната велика? – Ні, ... 4. Марі часто їздить ...? – Так, вона ... Її ...

Вправа 5. Прочитайте діалог. За його зразком запропонуйте власний.

J. – Bonjour, Lucie.

L. – Bonjour, Julie. Ça va?

J. – Merci, ça va.

L. – Ton mari est à la maison?

J. – Non, mon mari est à l'usine.

L. – Il rentre tard?

J. – Oui, il rentre très tard.

L. – Où est ta mère?

J. – Ma mère est en France.

L. – Elle va souvent en France?

J. – Oui, elle a une tante à Tulle.

Урок 5

Звуки [ə, æ, ɜ]

Звук [ə] – лабіалізований голосний переднього ряду. У мовному потоці може зникати. Особливо це стосується розмовної мови, наприклад: petit [pti].

написання	позиція	приклади
e	однокладові слова відкритий ненаголошений склад	je, me, se, ce, le, de, que regarde, retour

Звук [æ] – лабіалізований голосний переднього ряду. Артикулюється аналогічно попередньому. У мовному потоці не зникає.

написання	позиція	приклади
eu	перед приголосним, що вимовляється, крім [z]	fleur
oeu	перед приголосним, що вимовляється	coeur

Звук [ɥ] – напівголосний. У положенні перед голосним промовляється дуже коротко та утворює з ним один склад.

написання	позиція	приклади
u	перед голосним	huit, ruelle

Вправа 1. Прочитайте наступні слова.

Londres, Charles, Arles ; lui, puis, bruit, suie, suite, poursuite, suisse, cuisine, conduite, conduire, construire, traduire ; me, te, se, ne, demande, retour, regard, menace, appartement, appartenir, remettre ; beurre, peur, fleur, fleuve, tracteur, mineur, chasseur, directeur, meubles, coeur, oeuvre, boeuf, manoeuvre, quatre, quarante, quel, quelle, quand, banque, fabrique, baraque, liqueur.

Вправа 2. Вивчіть слова та, ознайомтеся із коментарями.

je – я

(je, il) regarde – я дивлюся (він дивиться)

Qu'est-ce que c'est ? – Що це ?

de – прийменник зі значенням родового відмінку

Qui est-ce ? – Хто це ?

cadet – молодший

cousine f – двоюрідна сестра

femme f [fam] – жінка, дружина

oncle m – дядько

garçon m – хлопчик

C'est ça. – Так. Правильно.

Qu'est-ce que ? – Що? (питання до прямого додатку)

(il) fait – (він) робить

dentiste m – стоматолог

soeur f – сестра

jeune – молодий, -а

ukrainien, ne – український, -а

acteur m – актор

actrice f – актриса

mais – але

(je, il) parle – я розмовляю (він розмовляє)

Elle parle français – Вона розмовляє французькою.

cuisine f – кухня

huit [γit], перед приголосною [γi] – вісім

fil m [fis] – син

trente – тридцять

trente-huit – тридцять вісім

heure f – година, час

camarade m, f – товариш, товаришка

je suis – я є

Коментарі

1. Дієслова першої групи мають однакову форму у першій та третій особі однини: je parle, il (elle) parle.

2. Прийменник de вказує на приналежність, родовий відмінок: la maison de Jules – будинок Жюля. Він має властивість скорочуватися: la chambre d'Alice.

3. Le – означений артикль чоловічого роду однини: le frère. Має властивість скорочуватися: l'oncle.

4. Прийменник de має властивість зливатися із артиклем le, утворюючи злитний артикль du: de+le→du: le père du mari – тато чоловіка.

5. Якщо іменник вживається у функції іменної частини складеного іменного присудка і позначає національність, професію чи рід заняття, то артикль у такому випадку не вживається: Il est acteur – Він актор. Elle est Française – Вона французенка.

6. Більшість іменників та прикметників утворюють множину за допомогою німого закінчення s. При цьому воно не впливає на вимову кінцевих голосних та приголосних:

an (одн.) – ans (мн.), petit (одн.) – petits (мн.).

7. Якщо іменник жіночого роду починається на голосний чи h-німе, то замість форм ma, ta, sa вживаються mon, ton, son: mon usine.

8. Літера u після q не вимовляється: quatre [katr].

Вправа 3. Заповніть пропуски прийменником de та відповідним артиклем. Зробіть необхідні трансформації.

1. C'est la montre ... père de Jules. 2. C'est le mari ... cousine de Giselle. 3. C'est la cousine ... mère d'Alice. 4. C'est la chambre ... frère de Michel. 5. Il lit le journal ... père de Gaston. 6. Elle cherche la maison ... cousine de Jean. 7. Je regarde la montre ... frère de Ninon. 8. Lucie joue avec le chat ... tante de mon ami Serge.

Вправа 4. Перекладіть на французьку мову.

1. Я Гастон Дюваль. Я француз. Я живу в будинку номер вісім на вулиці Дюпюї (Dupuis) у Парижі. Я люблю Париж. Я стоматолог. Моя дружина актриса. Моя мати живе у Тулузі. 2. Моєму сину тридцять вісім років. О восьмій годині він іде на свій завод. Він любить свій завод. На заводі у нього вісім друзів.

Вправа 5. Розбийте наступні речення на ритмічні групи. Позначте зв'язування та довготу. Знайдіть звуки [ə], [æ] та [ɣ]. Прочитайте їх.

A). Michel est Ukrainien. Il est jeune. Il est acteur. Sa femme Irène est actrice. Elle est jeune. Elle est Ukrainienne, mais elle parle français.

B). Je suis Gaston Leblan. J'habite huit, rue Dupuis à Paris. J'aime Paris. Mon fils Michel a trente-huit ans. A huit heures il va à son usine. Son usine est très grande. Il aime son usine. A l'usine il a huit camarades.

C). Je suis Julie Leblanc. J'habite huit, rue de la Gare à Toulouse. J'aime Toulouse. Je suis Française. Mon mari est Anglais, mais il parle français. Il est jeune. Je suis dentiste. Mon mari est le directeur d'une usine. Il va souvent à Londres. Sa mère habite à Londres. Elle a une maison à Londres.

Вправа 6. Відновіть у мікродіалогах відсутні елементи.

1. Qu'est-ce que ...? – C'est une... . C'est la ... . 2. C'est le frère de ... . – Qu'est-ce qu'il ...? – Il ... sa montre. 3. La maison de ... ? – Non, sa maison est grande. 4. La soeur d' ... ? – Oui, elle est jeune. 5. Où ... ta mère? – Elle est dans la cuisine. 6. Le frère d' ... à son usine? – Oui, il va à son usine. 7. Michel est ... ? – Non, il est acteur. 8. C'est la

maison du ... ? – Oui, c’est sa maison. 9. C’est le journal du ... ? – Oui, c’est son journal. 10. C’est la chambre de la ... ? – Oui, c’est sa chambre.

Вправа 7. Прочитайте діалог. За його зразком запропонуйте власний (F – fils, M – maman).

F. – Maman, qu’est-ce que c’est?

M. – C’est la maison de Jules.

F. – Jules. Qui est-ce?

M. – C’est le frère cadet d’Alice.

F. – Alice, c’est la cousine de la tante Adèle?

M. – Non, c’est la femme de l’oncle Serge.

F. – L’oncle Serge, c’est le père du mari de Giselle?

M. – Oui, mon garçon, c’est ça.

F. – Qu’est-ce qu’il fait, l’oncle Serge?

M. – Il est dentiste.

Урок 6

Звуки [ɛ̃, œ̃, j]

Звук [ɛ̃] – носовий

написання	позиція	приклади
in im ain aim ein un ien [j ɛ̃]	кінець слова та перед приголосним	matin simple main faim plein synthèse bien

Звук [œ̃] – носовий

написання	позиція	приклади
un um	кінець слова та перед приголосним	brun parfum

Звук [j] – напівголосний.

написання	позиція	приклади
i	перед голосним	miel
il	після голосного	vermeil
ill	після голосного	abeille
ill [ij]	після приголосного	famille

Винятки: ville [vil], mille [mil], tranquille [träkil].

Вправа 1. Прочитайте наступні слова.

Vin, fin, moulin, lapin, magasin, marin, malin, tremplin, indice, intime, institut, singe, linge; innombrable, innombrablement, innavigable, vain, main, bain, nain, demain, certain, crainte, convaincre ; impasse, timbre, imitable, inimitable, immonde, immense, immeuble, imminence, essaim, plein, peindre, feindre, geindre, enseinte ; brun, tribun, chacun; famille, billet, bille, quille, tilleul, bail, ail, chandail, vitrail, attirail, paille, taille, bataille, pagaille, muraille, ailleurs ; pareil, vermeil, conseil, bouteille, Marseille ; deuil, seuil, Montreuil ; nièce, miel, ciel, miette, concierge, indien, italien, gardien, musicien, bienvenue ; bang, sang, long, rang.

Вправа 2. Вивчіть слова та, ознайомтеся із коментарями.

cousin m – двоюрідний брат	chaque – кожен, кожна
peintre m – художник, -ця	jour m – день
(il) vit – (він) живе	lundi – понеділок, у понеділок
seul,-e – сам, -а	(je, il) reste – (я) лишаюся, (він) лишається
d’habitude – зазвичай	(il) part – (він) від’їжджає
matin m – ранок	maintenant – зараз, нині
le matin – вранці	fille f – дівчинка, донька
(je, il) dessine – (я) малюю, (він) малює	
parisien – паризький, парижанин	
jardin m – сад	parisienne – паризька, парижанка
faim f – голод	ouvrière f – робітниця
elle a faim – вона голодна	
(je,il) travaille – (я) працюю, (він) працює	
pain m – хліб	travail m – робота
beurre m – масло	simple – простий, -а
jambon m – шинка	il y a – є
confiture f – варення	seulement – лише

ensuite – потім, потому	
pièce f – кімната, п'єса, шматок, монета	
(il) prend – (він) бере, їсть, п'є	vieille – стара
lait m – молоко	là – там
ou – або	ville f – місто
jus m – сік	natal,-e – рідний, -a
fruit m – фрукт	derrière – за, позаду
jus de fruit – фруктовий сік	chien m – пес
parfum m – парфуми	tranquille – спокійний, -a
livre m – книга	(je), (il) garde – (я) охороняю, (він) охороняє
train m – поїзд	bien – добре
rêcheur m – рибалка	
enfant m – дитина	
appartement m – квартира	
tu – ти	
presque – майже	

Коментарі

1. Конструкція il у а є синонімом дієслову être зі значенням є. Вживається при оберненому порядку слів: Dans l'appartement il y a un chien (але: Le chien est dans l'appartement). Перед іменником, що слідує за вказаною конструкцією зазвичай вживається неозначений артикль.

2. У французькій мові існує особлива форма артикля – частковий. Він має форму чоловічого (du) та жіночого роду (de la). Зазвичай вживається перед іменниками, що позначають незлічувані поняття (назви речовин, абстрактні поняття): Elle mange du pain et de la confiture. Il a de la patience.

Примітка: не слід плутати із злитним артиклем.

3. У французькій мові іменник дуже часто вживається у функції прикметника. При цьому він втрачає свою головну ознаку – артикль. Зазвичай при цьому вводиться у речення за допомогою прийменника de: Le jus de fruit – фруктовий сік.

4. Un – неозначений артикль чоловічого роду однини: un jour.

5. У сучасній французькій мові, частіше розмовній, питання будується за допомогою питального зворота est-ce que, який вимагає прямого порядку слів: Est-ce que sa femme va à Toulouse?

6. Tu – несаможостійний займенник другої особи однини. Дієслова першої групи у цій особі мають закінчення – es, яке ніколи не вимовляється: tu parles.

7. Заперечна форма дієслова утворюється за допомогою заперечних часток ne та pas, одна з яких розташовується перед дієсловом, а інша після нього: tu ne dessines pas. Якщо ж заперечення стосується інфінітива, обидві частки розташовуються перед ним: ne pas lire

Вправа 3. Підкресліть однією лінією злитний артикль та двома частковий.

1. Je mange du beurre. 2. Je lis le livre du frère de Jean. 3. Je regarde le journal du père d’Alice. 4. Il prend du lait. 5. Il mange de la salade. 6. Il cherche la maison de la cousine Marie. 7. Elle mange du pain. 8. Marc regarde le jardin du peintre Alain Martin. 9. Le matin Madame Lenain mange de la confiture.

Вправа 4. Перекладіть на французьку мову.

1. Мій брат – художник. 2. Зазвичай вранці він малює у своєму саду. 3. Він живе сам. 4. Моя сестра голодна. 5. Вона їсть хліб, масло, шинку, варення. 6. Потім вона п’є молоко або фруктовий сік. 7. Ти розмовляєш з Гастоном майже щодня. 8. Моя дружина не їде у Париж. 9. Мій поїзд відходить о восьмій годині ранку. 10. Даніель (Danielle) – парижанка. 11. Її батько не парижанин. 12. У неї є квартира. 13. У її квартирі лише одна кімната. 14. Вона працює на великому заводі. 15. Вона працює добре. 16. Будинок мого двоюрідного брата – старий. 17. За будинком є сад. 18. У моєму саду є пес. 19. Пес – спокійний. 20. Але він добре охороняє будинок.

Вправа 5. Розбийте наступні речення на ритмічні групи. Позначте зв’язування та довготу. Знайдіть звуки [ε̃], [æ̃] та [j]. Прочитайте їх.

A) Alain Martin est peintre. Il habite à Timbal. Il vit seul. D’habitude, le matin il dessine dans son jardin.

B) Madame Gabin est seule. Elle a faim. Elle mange du pain, du beurre, du jambon, de la confiture. Ensuite elle prend du lait ou du jus de fruit.

C) Danielle est parisienne. Elle est ouvrière. Elle travaille dans une usine. Son travail n’est pas simple. Danielle a un appartement. Dans son appartement il y a seulement une pièce. La maison de Danielle est vieille. Danielle va souvent à Argenteuil. Sa mère habite là.

D) Julien Fanion n’est pas parisien. Sa ville natale est Breil. Julien a une petite maison à Breil. Derrière la maison il y a un jardin. Dans le jardin il y a un chien. Julien est tranquille: son chien garde bien la maison.

E) Le lundi la fille de Madame Maillet, Juliette, ne travaille pas. Elle va à la gare. Elle prend un train du matin. Elle va à Argenteuil. Son oncle Lucien habite là. Juliette aime son oncle. Juliette est à Argenteuil à huit heures du matin. A la gare elle prend un taxi. Le taxi va vite.

D'habitude, le matin l'oncle Lucien est dans son jardin. Il lit un journal, il joue avec son chien. Juliette n'entre pas dans la maison. Elle va dans le jardin.

– Bonjour, oncle Lucien. Ça va ?

– Merci, ça va.

Вправа 6. Прочитайте діалог. За його зразком запропонуйте власний.

M – Alain, est-ce que tu parles souvent avec Gaston Lebrun?

A – Oui, Michel, je parle avec Gaston presque chaque jour.

M – Est-ce qu'il va lundi à Verdun?

A – Non, lundi il va à Srasbourg.

M – Avec sa femme?

A – Non, sa femme ne va pas à Strasbourg. Elle reste à Paris. Elle n'aime pas Strasbourg.

M – Gaston prend un train du matin?

A – Oui, son train part à huit heures.

M – Est-ce que la mère de Gaston habite à Strasbourg?

A – Non, maintenant elle n'habite pas à Strasbourg. Elle habite à Claret.

Урок 7

Звуки [e, ø]

Звук [e] – закритий, переднього ряду

написання	позиція	приклади
é er ez однокладові службові слова: les, mes, ces, des, et	кінець слова	année parler parlez, chez

Звук [ø] – лабіалізований переднього ряду, закритий

написання	позиція	приклади
eu	в кінці слова чи перед кінцевим німим	lieu sérieux
eu	приголосним	heureuse

oeu	перед [z] в кінці слова чи перед кінцевим німим приголосним	voue
-----	--	------

Правила читання

1. Літера *x* у кінці слова не вимовляється: *deux*. Виняток становлять власні назви, у них літера *x* вимовляється як [ks]: *Max*.
2. У числівниках *six* та *dix* вона вимовляється як [s]. Якщо наступне слово починається на приголосний, *x* лишається німим: *Six livres* [si-livre].
3. Якщо наступне слово починається на голосну або *h*-німе, *x* вимовляється як [z]: *deux amis* [dø-zami].
4. У середині слова *x* вимовляється як [ks]: *texte* [tekst].
5. Якщо слово починається з *ex-* *inex-*, а далі слідує голосний, то *x* вимовляється як [gz]: *examen* [egzamé].

Вправа 1. Прочитайте наступні слова.

Dé, marché, musée, roupée, étage, cinéma, épicerie, dictée, nez, cache-nez, boucher, boulanger, présenter, écouter, répéter, tes, peu, feu, jeu, lieu, adieu, sérieux, curieux, paresseux, heureux, mieux, sérieuse, curieuse, paresseuse, heureuse ; *Max, taxe, maximal, tête, fête, bête, fenêtre, prêt, arrêt, arrêter, maître, paraître*.

Вправа 2. Вивчіть слова та ознайомтеся із коментарями.

café m – кава, кафе

vous – ви, Ви

je veux – я хочу

ils ne veulent pas – вони не хочуть

thé m – чай

préférer – надавати перевагу

bonbon m – цукерка

sucré m – цукор

garçon m – хлопчик

et – і, та, а (сполучник)

plaire – подобатися

s'il vous plaît – будь-ласка

habiter – жити

être

—

marié, mariée – одружений, -а
ils – вони (займенник чоловічого чи змішаного роду)
assez – доволі, достатньо
été m – літо
en été – влітку
rester – залишатися
aller – йти
regarder – дивитися
acheter – купувати
ce, cet, cette, ces – цей, ця, ці
tapis m – килим
deux – два
lit m – ліжко
abat-jour m – абажур
estampe f – гравюра
elles – вони (займенник жіночого роду)
statuette f – статуетка
dire – казати
malheureusement – на жаль
je peux – я можу
vous pouvez – ви можете
argent m – гроші (вживається лише в однині)
parce que – тому що
et bien – ну добре (вигук)
chez – у (до) когось
mes – мої
parent m – родич
parents pl – батьки, родичі
aimer – любити
faire – робити
vie f – життя
ingénieur m – інженер
près de – поблизу, близько
pied m – нога (ступня)
à pied – пішки
cadette – молодша
venir – приходити
jouer – гратися, грати

ses – його, її, свої
quatre – чотири
monsieur m [mɔsjø] – пан
vieux – старий
magasin m – магазин
prendre – брати, їсти, пити
casser – розбити
tout – все
vacances f, pl – канікули, відпустка
aller en vacances – їхати у відпустку
mer f – море
à la mer – на море, на морі
valise f – валіза
pantalon m – брюки
gris – сірий
chemise f – сорочка (чоловіча)
bleu, -e – блакитний, -а
cravate f – краватка
soulier m – черевик
imperméable m – плащ
il (elle) vient – він (вона) приходить

Коментарі

1. Vous – несамотійний займенник другої особи множини. Всі дієслова, окрім трьох, незалежно від групи мають закінчення -ez у цій особі: vous regardez, vous prenez. Але: vous êtes, vous faites, vous dites.

2. Des – неозначений артикль множини для обох родів: des parents.

3. Les означений артикль множини для обох родів: les parents.

4. Est-ce que може служити для постановки і спеціального питання. При цьому перед зворотом стоятиме питальне слово: Où est-ce que tu habites?

5. Ils – несамотійний займенник чоловічого роду (або змішаного) третьої особи множини. elles – самотійний займенник жіночого роду третьої особи множини. У третій особі множини дієслова першої, другої та багато дієслів третьої групи мають закінчення -ent, що ніколи не вимовляється: ils restent, elles habitent.

6. У французькій мові існує три групи дієслів. До першої групи належать дієслова, що мають незмінну основу та певні властиві їм закінчення. Наприклад, дієслово parler:

je parle	nous parlons
tu parles	vous parlez
il, elle parle	ils, elles parlent

Якщо ж дієслово має змінну основу, воно належить до третьої групи дієслів, наприклад aller:

je vais	nous allons
tu vas	vous allez
il, elle va	ils, elles vont

До другої групи належать дієслова із незмінною основою, закінченням інфінітива – ir, та лише ті із них, у котрих при вдмінюванні у множині з'являється суфікс – iss, наприклад finir:

je finis	nous finissons
tu finis	vous finissez
il finit	ils finissent

До третьої групи відносяться дієслова із змінними основами та специфічними закінченнями індивідуального чи групового відмінювання (див. стр. 26)

7. Наказовий спосіб, за рідкими винятками, має ту ж саму форму, що і дійсний. При цьому, усі дієслова, що мають закінчення -er в інфінітиві, гублять його у формі наказового способу другої особи:

tu parles → parle!	tu vas → va!
nous regardons → regardons!	nous allons → allons!
vous achetez → achetez!	vous allez → allez!

Дієслова II та III (за винятком aller) втрачають лише займенник. Наприклад:

tu dis → dis!	nous disons → disons!	vous dites
→ dites!		
tu finis → finis!	nous finissons → finissons!	vous
finissez → finissez!		

Дієслова être, avoir та savoir мають особливі форми:

être	avoir	savoir
sois!	aie!	sache!
soyez!	ayons!	sachons!
soyons!	ayez!	sachez!

8. Вказівні прикметники у французькій мові є несамотійними службовими словами і мають наступні форми: ce (вживається перед іменниками, що починаються з приголосного або h-придихового), cet (перед іменниками, що починаються з голосного або h-німого) – цей, cette – ця, ces – ці: ce tapis, ce héros, cet abat-jour, cet homme, cette statuette, ces tapis, ces hommes, ces statuettes.

9. Прийменник de з означеним артиклем les утворює злитний артикль des: de+les→ des.

Наприклад: La chambre des enfants. Не варто плутати із неозначеним артиклем множини.

10. У французькій мові після кількісних прислівників та кількісних іменників вживається прийменник de, а артикль опускається: assez d'argent (достатньо грошей), une tasse de café (чашка кави).

11. Іменник, вживаючись без артикля, але з прийменником, може виконувати функцію прислівника, наприклад: à pied – пішки.

Вправа 3. Доповніть речення відповідною формою вказівного прикметника.

1. ... appartement est grand. 2. Prenez ... livre anglais. 3. Regardez ... estampes. 4. Faites ... travail. 5. Mangez ... bonbons. 6. Regardez ... belle cravate. 7. Achetez ... abat-jour et ... tapis. 8. Ne prenez pas ... chemise bleue. 9. J'aime ... imperméable gris. 10. Ne jouez pas avec ... chien. 11. ... enfants sont charmants. 12. ... maison blanche est très belle.

Вправа 4. Підкресліть однією лінією неозначений артикль des та двома злитий des.

1. La chambre des parents est grande. 2. Vous avez des enfants? 3. Je veux acheter des bonbons. 4. La maison des amis de Félix est belle. 5. J'ai des amis à Paris. 6. Regardez les livres des enfants. 7. Regardez les façades des maisons. 8. Mon fils dessine souvent des chiens. 9. Ne prenez pas les souliers des garçons. 10. Marie lit souvent des livres français.

Вправа 5. До поданих речень додайте ще одне, сказавши що роблять ці персонажі. Замініть підмет-іменник на відповідний займенник.

Зразок: Lucie et son mari sont dans un magasin. Ils achètent des estampes.

1. Marie et Lucie sont dans un magasin. 2. Maxime et Nathalie sont dans un café. 3. Les enfants de Félix sont dans la cour. 5. Alin Martin et Jules Leblanc sont peintres. 6. Mireille et sa mère sont dans la cuisine.

Вправа 6. Що ви скажете, якщо:

1. ви у кімнаті, а хтось стукає у двері; 2. у вас гості і ви сідаєте за стіл; 3. у вас у гостях відомий піаніст і ви хочете його послухати; 4. ви хочете щоб викладач подивився чи ви правильно написали речення; 5. ви просите друга купити хліба; 6. ви просите вашого знайомого художника щось намалювати; 7. ви хочете щоб ваш хворий сусід не виходив із дому; 8. ви просите друзів допомогти знайти необхідну газету.

Вправа 7. Перекладіть на французьку мову.

1. Рене (René) любить каву. 2. Що Ви хочете Фелікс (Félix) , чаю чи кави? – Я не люблю каву, я надаю перевагу чаю. 3. Де ви живете? – Я живу у Тулузі. 4. Ви одружені? – Так, я одружений. 5. У Вас є діти? – Так, у мене є син та донька. 6. Діти великі? – Ні, вони маленькі. 7. Чим Ви займаєтеся? – Я інженер на одному великому заводі. 8. Моя дружина не працює. 9. У Вас велика квартира? – Так, моя квартира велика. 10. У мене чотири кімнати. 11. Пан П'є старий. 12. Я хочу купити цей годинник. 13. Кімната батьків Люсі велика. 14. Книги дітей лежать на столі. 15. Я не можу купити цей килим, у мене недостатньо грошей. 16. Заходьте, будь ласка. 17. Їжте, будь ласка. 18. Подивіться (regarder qch) на це речення, будь ласка. 19. Купіть хліба, будь ласка. 20. Залишайся вдома. 21. Намалюй вулицю, будь ласка. 22. Не беріть ці стільці. 23. Не шукайте Мішеля, він у дворі. 24. Не заходьте у цю кімнату. 25. Рене (René) їде у відпустку. Він їде на море. У його валізі є сірі брюки, блакитна сорочка, сіра краватка, білі черевики та блакитний плащ.

Вправа 8. Розбийте наступні речення на ритмічні групи. Позначте зв'язування та довготу. Знайдіть звуки [e]та [ø]. Прочитайте їх.

A) René va en vacances. Il va à la mer. Dans sa valise il y a un pantalon gris, une chemise bleue, une cravate grise, des souliers blancs et un imperméable bleu.

Maxime Martinet a trente-huit ans. Il est ingénieur. Il travaille dans une grande usine. Il est marié. Il a deux enfants: un fils et une fille. Son fils a huit ans, sa fille a deux ans. Sa femme Hélène ne travaille pas, parce que les enfants sont petits. En été elle va avec les enfants chez ses parents. Ses parents ne sont pas vieux. Ils habitent à Claret. Cette ville n'est pas grande, mais elle est très belle. Les enfants aiment aller à Claret.

B) Monsieur Mathieu est peintre. Il a un grand appartement. Dans son appartement il y a deux pièces. Dans la grande pièce il y a une table, des chaises, un divan et une étagère. Dans la petite pièce il y a un lit, un tapis, des estampes et des statuettes. Monsieur Mathieu n'est pas marié. Il vit seul.

Вправа 9. Прочитайте діалоги. Запропонуйте власний.

Maxime – Qu'est-ce que vous voulez, Félix, du café ou du thé?

Félix – Je préfère le thé.

M. – Avec des bonbons?

F. – Non, avec du sucre.

M. – Garçon, un café et un thé, s'il vous plaît. Où est-ce que vous habitez maintenant, Félix?

F. – J'habite à Montpellier.

M. – Vous êtes marié?

F. – Oui, je suis marié.

M. – Vous avez des enfants?

F. – Oui, j'ai un fils et une fille.

M. – Les enfants sont grands?

F. – Non, ils sont assez petits.

M. – En été ils restent à Montpellier?

F. – Non, en été ils ne veulent pas rester à Montpellier. En été ils vont avec ma femme chez mes parents.

M. – Qu'est-ce que vous faites dans la vie?

F. – Je suis ingénieur dans une grande usine. L'usine est près de ma maison. Je vais à l'usine à pied. Ma femme ne travaille pas. Elle reste à la maison avec les enfants. Sa soeur cadette vient souvent jouer avec les petits.

M. – Sa soeur est mariée?

F. – Non, elle n'est pas mariée. Elle vit avec ses parents.

M. – Vous avez un grand appartement?

F. – Oui, quatre pièces.

Dans un magasin

Lucie – Regardez, Marie. Je veux acheter cette table, ces chaises, ce tapis, ces deux lits et cet abat-jour pour la chambre des parents et ces estampes pour la chambre des enfants.

Marie – Ces deux estampes?

L. – Oui.

M. – Elles sont belles, mais regardez ces statuettes.

L. – Pardon, qu'est-ce que vous dites?

M. – Je dis: "Regardez ces statuettes".

L. – Malheureusement, je ne peux pas acheter les estampes et les statuettes. Je n'ai pas assez d'argent.

M. – Vous ne pouvez pas acheter les estampes et les statuettes parce que vous n'avez pas assez d'argent? Et bien, n'achetez pas les estampes. Prenez les statuettes.

L. – Non, les enfants cassent tout. Je préfère acheter les estampes.

Урок 8

Звуки [ɔ̃, o, ɒ]

Звук [ɔ̃] – закритий, переднього ряду

написання	позиція	приклади
o	перед буд-яким приголосним, що вимовляється, крім [z]	monopole
au	перед [r]	aurore

Звук [o] – лабіалізований переднього ряду, закритий

написання	позиція	приклади
o	перед [z]	rose
o	в кінці слова або перед кінцевим німим	métro paletot, gallop
ô	приголосним	rôle
au	завжди	faute
eau	перед будь-яким приголосним крім [r] завжди	tableau

Звук [ɒ] – лабіалізований переднього ряду, закритий

написання	позиція	приклади
gn	завжди	Espagne campagne compagnie

Правила читання

1. Буквосполучення oi вимовляється як [wa]: soir [swat].

2. Буквосполучення oin як [w ɛ̃]: loin [lw ɛ̃].
3. Літера у між двома голосними поводить себе як подвоєне і, кожне із яких утворює відповідні буквосполучення із попередньою та наступною голосною: employé → emploi +ié → [ã-plwa-je].
4. Буквосполучення ient , за винятком тих випадків, коли воно не є дієслівним закінченням, вимовляється як [j ɑ̃]: Orient [or j ɑ̃].
5. Літери t+ і у позиції перед наступним голосним промовляється як [s]: station [stasiõ].
Якщо ж перед ними стоїть s , то t вимовляється як [t]: question [kɛs-tiõ].
6. Літера u після g не вимовляється: langue [lɑ̃g].

Вправа 1. Прочитайте наступні слова.

Col, robe, port, porte, rapport, pomme, Sorbonne, costume, somme, gomme, homme, Nord, mode, agronome, anecdote, téléphone, ordre, police, octobre, métaphore, école, soleil, corbeille, rose, pose, prose, chose, dose, métamorphose, kilo, moto, bravo, halo, dos, mot, lot, gros ; même, dôme, rôle, côte, drôle, diplôme, tantôt, dépôt, pause, jaune, défaut, chaud, gauche, auteur, auto, fléau, chapeau, gâteau, peau, tableau, moi, mois, pois, poids, foi, foie, fois, joie, soie, froid, voie, voix, croix, choix, noix, voile, toile, espoir, parler, dortoir, miroir, tiroir, fumoir, devoir, mouchoir, foire, histoire, mémoire, toilette, voilette, boisson, poisson, moisson, conservatoire, observatoire, territoire, soin, foin, moins, point, besoin, lointain, joindre, poindre, champagne, compagnie, compagnon, ligne, signe, signer, signal, Montaigne, châtaigne, Cologne, Pologne, cygogne, gygogne, cognac, poignée; syntèse, synthétique, symphonie, symphonique, gymnaste, gymnastique ; crayon, rayon, payer, balayer, essayer, grasseyer, nettoyer, octroyer, voyage, voyager, voyageur, essuyer ; Orient, récipient, examiner, examinateur, exotique, exil, exiler, exode ; révolution, constitution, évolution, manipulation, résolution, inertie, essentiel; partiel, guide, guichet, guerre.

Вправа 2. Вивчіть слова та, ознайомтеся із коментарями.

joli , -e – гарненький, -a	employé, -e – службовець
vous – ваш, ваша, своя	une chambre à un lit – одномісний номер
docteur m – лікар	trop – занадто
avocat m – адвокат	haut, -e – високий, -a
bon – хороший, смачний	moment m – момент, мить

client m – клієнт
toujours – завжди
encore – ще
dimanche m – неділя, у неділю
famille f – сім'я
voiture f – автомобіль
bois m – ліс
revenir – повертатися
vers – до, у напрямку до
soir, le soir – вечір, ввечері
boire – пити
télé f – телевізор, телебачення
parfois – іноколи
voir – бачити
aller voir des amis – відвідати
retard m – спізнення
être en retard – спізнюватися
mademoiselle f – панянка
pourquoi – чому
savoir – знати
directeur m – директор
loin – далеко
raison f – причина, довід
beau – красивий, хороший
manteau m – пальто
devant – перед
gare f – вокзал
demander – просити, питати
agent m – агент, поліцейський
comment – як
hôtel m – готель
métro m – метро
prendre le métro – сісти у метро
autobus m – автобус
prendre l'auto – сісти у авто
numéro m – номер
quatorze – чотирнадцять
station f – станція
station de métro – станція метро

vingt [v ɛ̃] – двадцять
voilà – ось
clé f – ключ
vos – ваші, свої
bagages m, pl – речі, багаж
beaucoup – багато
bonsoir – доброго вечора
Comment allez-vous ? – Як справи?
je vais bien – справи йдуть добре
campagne f – природа
village m – село
au pied de – біля підніжжя
montagne f – гора
trois – три
sympathique – симпатичний, -а
pour – для
apporter – приносити
cadeau m – подарунок
bonne – хороша, смачна
au revoir – до побачення
leçon f – урок
leçon de français – урок французької
photo f – фотографія
groupe m – група
ici – тут
nous – ми
avoir – мати
langue f – мова
écrire – писати
faire – робити
exercice m – вправа
étudiant, -e – студент. -ка
question f – питання
professeur m – викладач, вчитель
attentif, -ve – уважний, уважна
texte m – текст
fermer – зачиняти, закривати
cahier m – зошит
stylo m – ручка

en face – навпроти
arrêt m – зупинка
arrêt d'autobus – автобусна зупинка
coin m – ріг, куток
merci bien – щиро дякую
*hall m – хол
répéter – повторювати
mot m – слово
phrase f – фраза
après – після, за
speaker m – диктор

mal – погано
faute f – помилка
répondre – відповідати
comme – як
écouter – слухати
disque m – диск

Коментарі

1. Якщо іменник, що входить до складеного іменного присудка позначає професію, рід заняття, національність чи соціальний статус, має при собі означення, то він вживається з артиклем (у більшості випадків неозначеним): Il est un bon avocat.

2. Більшість прикметників французької мови розташовуються після іменників. Перед іменниками вживаються ряд найбільш вживаних прикметників (petit, grand, jeune, vieux, bon, mauvais, beau, joli) та прикметники з переносним значенням (un grand homme – відома людина).

Прикметники long, large, haut можуть розташовуватися як перед іменником, так і після нього: un large pont, un pont large.

3. В заперечній формі перед іменником у функції прямого додатка замість неозначеного та часткового артикля вживається прийменник de: Il a une maison. – Il n'a pas de maison. Elle boit du café. – Elle ne boit pas de café.

4. Прийменник à з означеним артиклем le утворює форму злитного артикля – au, а з артиклем les – aux:

à + le → au

à + les → aux

Вказаний прийменник не зливається із артиклем жіночого роду la та скороченим артиклем l' :

à + la → à la

à + l' → à l'

5. Nous – несаможітний займенник множини першої особи множини. У всіх трьох групах дієслова мають у цій особі

закінчення –ons: nous parlons. Виняток складає лише дієслово être: nous sommes.

Вправа 3. Доповніть речення прийменником à та відповідною формою артикля. Зробіть необхідні трансформації.

1. L'arrêt d'autobus est ... coin de la rue.
2. L'employé parle ... clients.
3. J'écris ... père de Claudine.
4. Agnès apporte toujours des cadeaux ... enfants de sa soeur.
5. Je vais ... magasin.
6. Gaston écrit ... oncle Jules.
7. Je veux écrire ... soeur cadette de Nathalie.
8. Ma mère veut faire un cadeau ... cousine de Serge.
9. Je vais ... usine.
10. Demandez votre clé ... employé.
11. Vous voulez parler ... acteurs de ce théâtre?
12. Nous écrivons souvent ... amis de Michel.
13. Nous allons ... mer.
14. Montrez ces livres ... ouvrières de votre usine.
15. Nous voulons parler ... garçons de ce village.

Вправа 4. Перекладіть на французьку мову.

- А) 1. Куди ви йдете? – Я йду до свого двоюрідного брата Олів'є.
2. Ваш двоюрідний брат лікар? – Ні, він не лікар, він адвокат. Він хороший адвокат. Його клієнти завжди задоволені.
3. У нього є діти? – Ні, у нього немає дітей. Він ще неодружений.
4. У нього є будинок? – Ні, у нього немає будинку. Він живе зі своїми батьками. У нього велика квартира.
- Б) У пана Ланглуа (Langlois) є автомобіль. Щонеділі пан Ланглуа та його дружина Франсуаза їдуть у ліс поблизу Парижа. Вони повертаються додому близько восьмої години вечора. Пан Ланглуа п'є каву. Пані Ланглуа п'є чай: ввечері вона не п'є каву. Потім вони дивляться телевізор. Іноді вони ходять до друзів.
- В) 1. Ви часто спізнюєтеся. Чому? – Я часто спізнююся, тому що я живу далеко.
2. Це красиве пальто.
3. Їдьте на метро чи на автобусі номер 14. Станція метро навпроти, автобусна зупинка там, на розі вулиці.
4. Пан Жером (Gérôme) просить у службовця готелю одномісний номер.
5. Де Ваші речі? – У мене немає речей, лише одна маленька валіза.
- Г) Де Ваша молодша донька? – Вона у селі у моєї двоюрідної сестри Рози. У Рози троє дітей. Моя донька часто їздить до Рози на два-три дні. Вона завжди привозить подарунки дітям Рози.
- Д) Це моя група. Ми на занятті з французької мови. Ми читаємо, пишемо, робимо вправи і відповідаємо на запитання викладача. Викладач каже Віктору (Victor): “Читайте, будь-ласка, текст №2.”

Віктор бере свою книгу та читає. Він читає добре. Потім викладач каже Роберу (Robert): “Пишіть, будь-ласка”. Робер бере свій зошит, свою ручку та пише. Він пише погано, він робить багато помилок. Викладач незадоволений. Ввечері вдома студенти читають, пишуть та роблять вправи як на уроці. А ще вони слухають касети.

Вправа 5. Розбийте наступні речення на ритмічні групи. Позначте зв’язування та довготу. Знайдіть звуки[ɔ̃, o, ɛ̃]. Прочитайте їх.

A) Monsieur et Madame Roger sont en vacances. Ils n’aiment pas la mer et ils vont à la montagne.

A l’hôtel ils demandent une chambre à deux lits, pas trop haut. Monsieur Roger dit à l’employé:

– Nous sommes vieux, nous ne pouvons pas monter.

– Bien, Monsieur, la chambre numéro treize. Voilà votre clé.

Monsieur et Madame Roger entrent dans la chambre. Elle est très confortable. Dans la chambre il y a deux lits, une table, des chaises, un tapis, une télé. M. et Mme Roger sont très contents. Mais ils ont faim et ils vont manger au restaurant de l’hôtel.

B) Le dimanche nous n’allons pas à l’institut. Le matin nous restons à la maison. Nous prenons du café avec du pain, du beurre et du jambon. D’habitude le matin nous allons au magasin et nous achetons des bonbons, du sucre, du lait et de la confiture. Ensuite nous regardons la télé et nous lisons des livres ukrainiens et français. Le dimanche nous n’écrivons pas, nous ne faisons pas d’exercices. Parfois le soir nous allons voir des amis.

C) Monsieur Ignace Lignard va souvent en Champagne. Ses parents habitent là. Ils habitent dans un village au pied d’une petite montagne. Dans ce village il y a beaucoup de champagne, mais Monsieur Lignard n’aime pas le champagne. Il préfère le cognac. D’habitude il reste chez ses parents huit jours.

Parfois Monsieur Lignard va chez sa soeur Agnès. Agnès habite en Dordogne. Elle est mariée. Elle a deux enfants. Les enfants aiment beaucoup aller au bois. Là, ils cherchent des champignons. Ils apportent toujours beaucoup de champignons à l’oncle Ignace. Le mari d’Agnès, Monsieur Grignard, est très sympathique. Il est ingénieur. Il travaille dans une compagnie métallurgique.

D) Monsieur Langlois a une voiture. Chaque dimanche monsieur Langlois et sa femme Françoise vont dans un bois près de Paris. Ils reviennent à la maison vers huit heures du soir. Monsieur Langlois boit du café. Madame Langlois boit du thé. Le soir elle ne boit pas de café. Ensuite ils regardent la télé. Parfois ils vont voir des amis.

A la leçon de français

Regardez cette photo. C'est mon groupe. Ici nous sommes à la leçon de français. Nous avons une leçon de français chaque jour. Nous aimons beaucoup la langue française. A la leçon nous lisons, nous écrivons, nous faisons des exercices, nous répondons aux questions du professeur. Nous sommes toujours attentifs. Le professeur dit à Victor: "Lisez le texte numéro deux, s'il vous plaît." Victor prend son livre et lit. Il lit bien. Ensuite le professeur dit à Robert: "Fermez votre livre et écrivez, s'il vous plaît". Robert prend son cahier, son stylo et écrit. Il écrit mal. Il fait beaucoup de fautes. Le professeur n'est pas content. Le soir, à la maison, les étudiants lisent, écrivent et font des exercices comme à la leçon. Et encore, ils écoutent les disques et répètent les mots et les phrases après le speaker.

Вправа 6. Прочитайте діалоги. Запропонуйте власні.

– Bonjour, Madame Colin.

– Bonjour, Madame Andrieu.

– Où allez-vous?

– Je vais chez mon cousin Olivier.

– Votre cousin est docteur?

– Non, il n'est pas docteur. Il est avocat. Il est un bon avocat. Ses clients sont toujours contents.

– Il a des enfants?

– Non, il n'a pas d'enfants. Il n'est pas encore marié.

– Il a une maison?

– Non, il n'a pas de maison. Il habite chez ses parents. Ils ont un grand appartement.

– Vous êtes souvent en retard, Mademoiselle Lapointe. Pourquoi?

– Mais vous savez bien, Monsieur le directeur, que j'habite très loin.

– Oui, je sais, vous habitez loin, mais ce n'est pas une raison.

Devant la gare

(Monsieur Jérôme demande à un agent comment trouver l'hôtel "Chateau d'eau".)

- Pardon, Monsieur l'agent, où est l'hôtel "Chateau d'eau"?
- Prenez le métro ou l'autobus numéro quatorze. La station de métro est en face. L'arrêt d'autobus est là, au coin de la rue.
- Merci bien, Monsieur l'agent.

Dans le hall d'hôtel

(L'employé de l'hôtel parle aux clients. Monsieur Jérôme demande une chambre.)

- Je veux une chambre à un lit. Pas trop haut.
- Un moment, Monsieur. La chambre numéro vingt. Voilà votre clé. Où sont vos bagages?
- Je n'ai pas beaucoup de bagages. Une petite valise seulement.

A l'arrêt d'autobus.

- Bonsoir, Madame Lignard. Comment allez-vous?
- Je vais bien, et vous, Madame Durayon?
- Merci, ça va. Votre fille Agnès est à la maison?
- Non, elle est à la campagne, chez ma cousine Rose. Rose habite dans un village au pied d'une haute montagne. Elle a trois enfants. Ses enfants sont très sympathiques. Agnès va souvent chez Rose pour deux ou trois jours. Elle apporte toujours des cadeaux aux enfants de Rose.
- Elle est bonne, votre fille.
- Oh, voilà votre autobus. Au revoir, Madame!
- Au revoir!

Відмінювання найбільш вживаних дієслів III-ої групи:

avoir	être	dire	lire
J'ai	Je suis	Je dis	Je lis
Tu as	Tu es	Tu dis	Tu lis
Il (elle) a	Il (elle) est	Il (elle) dit	Il (elle) lit
Nous avons	Nous sommes	Nous disons	Nous lisons
Vous avez	Vous êtes	Vous dites	Vous lisez
Ils (elles) ont	Ils (elles) sont	Ils (elles) disent	Ils (elles) lisent

écrire	faire	aller	venir
J'écris	Je fais	Je vais	Je viens
Tu écris	Tu fais	Tu vas	Tu viens
Il (elle) écrit	Il (elle) fait	Il(elle) va	Il (elle) vient
Nous écrivons	Nous faisons	Nous allons	Nous venons
Vous écrivez	Vous faites	Vous allez	Vous venez
Ils (elles) écrivent	Ils (elles) font	Ils (elles) vont	Ils (elles) viennent

prendre	partir	pouvoir	vouloir
Je prends	Je pars	Je peux	Je veux
Tu prends	Tu pars	Tu peux	Tu veux
Il (elle) prend	Il (elle) part	Il (elle) peut	Il (elle) veut
Nous prenons	Nous partons	Nous pouvons	Nous voulons
Vous prenez	Vous partez	Vous pouvez	Vous voulez
Ils(elles) prennent	Ils (elles) partent	Ils(elles) peuvent	Ils (elles) veulent

savoir	connaître	voir	devoir
Je sais	Je connais	Je vois	Je dois
Tu sais	Tu connais	Tu vois	Tu dois
Il (elle) sait	Il (elle) connaît	Il (elle) voit	Il (elle) doit
Nous savons	Nous connaissons	Nous voyons	Nous devons

Vous savez
Ils (elles) savent

Vous connaissez
Ils(elles)
connaissent

Vous voyez
Ils (elles) voient

Vous devez
Ils (elles) doivent

mettre

Je mets
Tu mets
Il (elle) met
Nous mettons
Vous mettez
Ils (elles) mettent

ouvrir

J'ouvre
Tu ouvres
Il(elle)ouvre
Nous ouvrons
Vous ouvrez
Ils (elles) ouvrent

attendre

J'attends
Tu attends
Il(elle) attend
Nous attendons
Vous attendez
Ils(elles)
attendent

traduire

Je traduis
Tu traduis
Il (elle) traduit
Nous traduisons
Vous traduisez
Ils(elles)
traduisent

courir

je cours
tu cours
il (elle) court
nous courons
vous courez
ils (elles) courent

suivre

je suis
tu suis
il (elle) suit
nous suivons
vous suivez
ils (elles) suivent

vivre

je vis
tu vis
il (elle) vit
nous vivons
vous vivez
ils (elles) vivent

apercevoir

j'aperçois
tu aperçois
il (elle) aperçoit
nous apercevons
vous apercevez
ils (elles) aperçoivent

PROVERBES FRANÇAIS

À beaucoup d'ouvriers, la tâche est aisée.
À chacun ses défauts.
À cheval donné, on ne regarde pas les dents.
À chaque pot son couvercle.
Acheter chat en poche.
À grands seigneurs, peu de paroles.
À l'œuvre on reconnaît l'ouvrier.
À mauvais ouvrier mauvais outils.
Ami au prêter, ennemi au rendre.
Ami et vin vieux sont bons en tous lieux.
Après la pluie, le beau temps.
Argent (l') est roi.
Argent fait rage, amour mariage.
Assassiner la langue.
À tout oiseau son nid est beau.
Aussitôt dit, aussitôt fait.
Avec de l'argent, on arrive à tout.
Bâtir des châteaux en Espagne.
Beau parleur, petit faiseur.
Beaucoup de bruit pour rien.
Bon repas doit commencer par la faim.
Ce ne sont pas les mots qui comptent mais les actions.
Ce que femme veut, Dieu le veut.
Ce sont les tonneaux vides qui font le plus de bruit.
C'est la goutte d'eau qui fait déborder le vase.
C'est le premier pas qui compte.
C'est simple comme bonjour.
Chacun est maître de son destin.
Chaque chose en son temps.
Chien qui aboie ne mord pas.
Chose promise, chose due.
Comme on fait son lit, on se couche.
Comme un éléphant dans un magasin de porcelaine.
Comme un poisson dans l'eau.
De fortune et de santé, il ne faut jamais se vanter.

Des goûts et des couleurs on ne discute pas.
Deux avis valent mieux qu'un.
Deux bras et la santé font le pauvre aisé.
Deux femmes font un plaid, trois un grand caquet, quatre un plein marché.
Deux s'amusent, trois s'ennuient.
Dieu frappe de la main gauche, et caresse de la droite.
Dis-moi ce que tu manges, je te dirai qui tu es.
Donner sa langue au chat.
Dormir sur ses deux oreilles.
Enfermer le loup dans la bergerie.
Femme bonne vaut couronne.
Femme rit quand elle peut et pleure quand elle veut.
Femme, vent, temps et fortune se changent comme la lune.
Filler à l'anglaise.
Fortune (la) sourit aux audacieux.
Fumée, pluie et femme sans raison chassent l'homme de sa maison.
Gouverner c'est prévoir.
Grands diseurs, petits faiseurs.
Hâtez-vous lentement.
Heureux comme un roi.
Histoire (une) à dormir debout.
Impossible n'est pas français.
Il n'y a pas de rose sans épines.
Il n'y a pas pire sourd que celui qui ne veut pas entendre.
La beauté est affaire de goût.
La beauté est affaire de goût.
L'ami de mes amis est mon ami.
L'amour est aveugle.
L'ami de mes amis est mon ami.
L'appétit vient en mangeant.
L'argent ne fait pas le bonheur.
La vengeance est un plat qui se mange froid.
Laver son linge sale en famille.
Le ménage va mal quand la poule chante plus haut que le coq.
Le monde appartient à ceux qui se lèvent tôt.
Les apparences sont trompeuses.
Les grands esprits se rencontrent.
Les meilleures choses ont une fin.

Les murs ont des oreilles.
Les petits ruisseaux font les grandes rivières.
Les voyages forment la jeunesse.
L'herbe est toujours plus verte chez le voisin.
L'union fait la force.
Mieux vaut tard que jamais.
On apprend à tout âge.
On apprend toujours de ses erreurs.
On ne prête qu'aux riches.

Література:

1. Владимірова Е.Д., Рудченко Л.С. Я буду говорити по-французски. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2004. – 383 с.
2. Сінченко Є.І. Граматичний практикум із французької мови. – Луцьк: Редакційно-видавничий відділ Волинського національного університету імені Лесі Українки, 2009. – 203 с.
3. Ророва І.Н., Казакова Г.А., Качинська Н.А. Manuel de français. – М: Высшая школа, 1978. – 439 с.

Зміст

Загальні відомості	4
Урок 1.....	9
Урок 2.....	11
Урок 3.....	14
Урок 4.....	16
Урок 5.....	19
Урок 6.....	23
Урок 7.....	27
Урок 8.....	36
Відмінювання найбільш вживаних дієслів	
III-ої групи.....	44
Французькі прислів'я.....	46
Література.....	
.49	

а

Для нотаток